

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry:n ja Pientaloteollisuus PTT ry:n pientalokortit

Rakennustarkastusyhdistys RTY ry ja Rakennusteollisuus RTT ry:n jäsenjärjestö Pientaloteollisuus PTT ry ovat tehneet pientalorakentamiseen liittyvää yhteistyötä jo useita vuosia. Yhteistyö aloitettiin Lappeenrannan entisen rakennustarkastajan **Klaus Pelkosen** johdolla. Klaus Pelkosen jälkeen työryhmän johtoon nimettiin 2012 Helsingin rakennusvalvontaviraston tarkastusinsinööri **Ulla Poutanen**. Työryhmän jäseninä ovat olleet **Tapani Mäkikyrö** Oulusta, **Reima Ojala** Turusta ja **Ulla Vahtera** Helsingistä RTY:n edustajina sekä **Kimmo Rautiainen** ja **Jan-Erik Järventie** PTT:n edustajina. Ympäristöministeriötä työryhmässä on edustanut **Pekka Lukkarinen**.

Pientalorakennuttajan kannalta talon rakentamisen tulisi sujua ongelmitta. Pientalon rakentamisprosessin tulisi olla valtakunnallisesti pääpiirteittäin yhdenmukaista. Eri puolella Suomea toimivat pientalotoimittajat ja rakennussuunnittelijat ovat havainneet runsaasti rakentamissäädösten tulkintaeroja rakennusvalvontojen välillä. Nämä poikkeavat tulkinnat säädöksistä aiheuttavat päänvaivaa niin pientalorakennuttajille, suunnittelijoille kuin talopakettitoimittajille. Valtakunnallisesti yhtenäiset tulkinnat, pääpiirteissään yhdenmukainen lupakäsittely ja rakennustöiden aikainen valvonta helpottaisi pientalotoimittajien, suunnittelijoiden ja rakentajien työtä. Tarve yhteisten tulkintakorttien laadintaan ja julkaisuun on syntynyt näistä eroavaisuuksista.

Pientalotyöryhmän toiminnan uudelleen käynnistyessä 2013, työryhmä kirjasi tavoitteekseen yhteistyön kehittämisen rakennusvalvontojen ja pientaloteollisuuden kanssa sekä yhdenmukaisten tulkintojen edistämisen. Toiminta lähti liikkeelle aiemmin tehdyn työn arvioinnilla, jotta aiemmin tehty tutkimustyö määräysten, sääntöjen ja ohjeiden tulkintojen yhtenäistämistä pientalohankkeissa ei menisi hukkaan. Työryhmä kartoitti pientalon rakennuslupa- ja rakennuttamisprosessissa havaittuja kipupisteitä sekä tulkintaeroja rakennusvalvonnoissa.

Yhteisten tulkintojen edistämiseksi ja näkökulman laajentamiseksi työryhmä on tutustunut rakennusvalvontojen ja pientalotoimittajien toimintaan ja menettelyihin. Ympäristöministeriön edustaja on tuonut säädöstenvalmistelijan näkökulman ja taustoja tulkintoihin. Tulkintojen yhtenäistämistä on jo tehty eri alueellisissa rakennusvalvonnoissa. Erilaisista tulkinnoista on kerätty tietoa alan toimijoilta ja vertaamalla rakennusvalvontojen ohjeita pientalorakentajille. RTY:n ja PTT:n tulkintakortteja lähdettiin työstämään eniten esille nousseita aiheista syksyllä 2013. Ensimmäinen korttiluonnos esteettömyydestä esiteltiin maaliskuussa 2014 Lahden Rakennustarkastuspäivillä.

Kysely tulkintakorteista

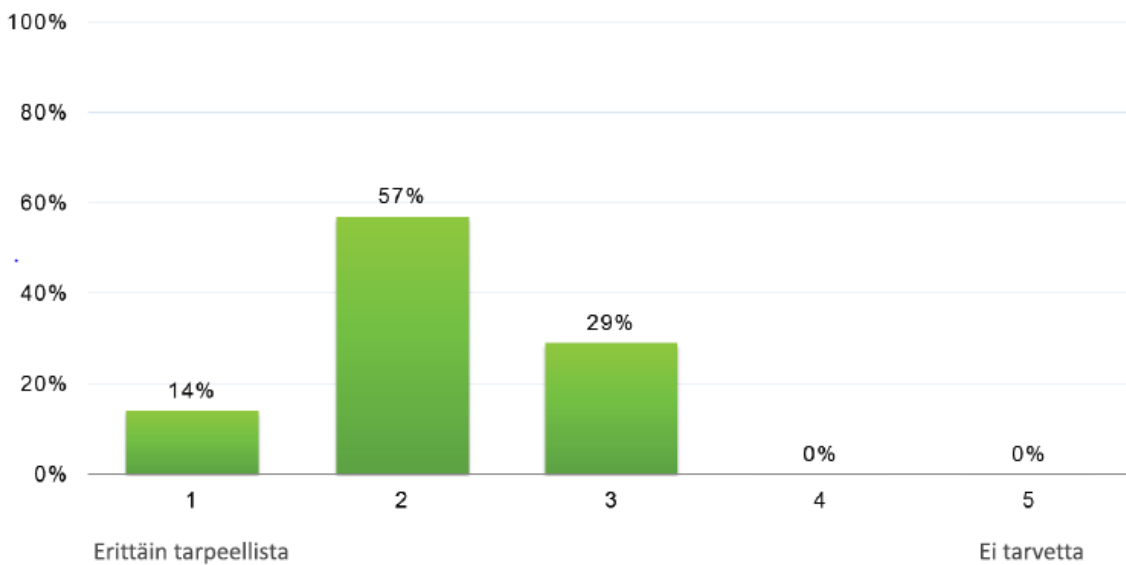
Tulkintaeroista tehtiin elo-syyskuussa 2014 kysely RTY:n ja PTT:n yhteisten tulkintakorttien tarpeellisuudesta ja mistä aiheista kortteja haluttaisiin. Kyselyssä pyydettiin kommentteja valmistelussa olevien korttien sisällöstä. Kysely tehtiin pientaloteollisuuden jäsenyryyksille, otokselle pientalojen rakennussuunnittelijoita eri alueilla sekä kymmenen rakennusvalvonnan rakennustarkastajalle.

Kyselyn vastanneiden 14 %:n mielestä yhteiset tulkinnat rakentamismääräyksistä ovat erittäin tarpeellisia ja 57 %:n mielestä melko tarpeellisia. Aiheet, joista jatkossa toivotaan yhteistä tukintaa ovat: kerrosalan laskeminen, arkkitehtoninen laatu ja talon soveltuvuus tontille, palomääräykset sekä suunnittelijan pätevyudet ja kelpoisuudet.

Kyselyssä pyydettiin kommentteja valmistelussa olleisiin kortteihin: esteettömyys, rakennustuotteiden kelpoisuus ja ilmanpitävyys. Eniten kommentteja keräsi esteettömyyskortti. Kysely osoitti, miten erilaisia tulkintoja eri toimijoilla on esteettömyyteen, mutta myös muihin tulkintoihin.

Kuva 1

Kuinka tärkeänä pidät, että tietyistä rakentamismääräysten kohdista tehdään RTY:n ja PTT:n yhteisiä tulkintoja?

LÄHDE: Pientalotyöryhmän kysely elo-syyskuussa 2014

Kuva 2

Mistä aiheista toivoisit tulkintakorttia?

LÄHDE: Pientalotyöryhmän kysely elo-syyskuussa 2014

Tulkintakorttien sisällöstä

Perusajatuksena tulkintakorttien laadinnassa on ollut, että niiden sisältö seulotaan olemassa olevasta tiedosta, jota eri rakennusvalvonnoissa on julkaistu. Sisältö on siten tuttua niin rakennusvalvonnoissa kuin PTT:n jäsenyrityksissä. Kortteihin otetaan se tieto, jonka kaikki osapuolet voivat hyväksyä. Uutta tietoa ei ole tarkoitus tuottaa. Kortteja on työstetty työryhmän voimin.

Yhteiset tulkintakortit tullaan julkaisemaan RTY:n ja PTT:n nettisivuilla. Tavoitteena on, että valtakunnallisesti kaikki rakennusvalvonnat ja PTT:n jäsenyritykset voivat sitoutua noudattamaan korttien tulkintoja. Pientalot voidaan suunnitella ja toteuttaa samanlaisina joka puolella Suomea. Tulkintakorttien toivotaan yhtenäistävän toimintaa rakennusvalvonnoissa ja talotoimittajat voivat toimittaa pientalon samanlaisena joka puolelle Suomea.

Tulkintakorteissa esitetään tulkittavaan säädökseen liittyvät sitovat määräykset ja ohjeita, joilla parannetaan suunnitteilla olevan pientalon laatua. Sitovien määräysten ohella voidaan myös esittää käytännön suosituksia sujuvan yhteistyön edistämiseksi. Nämä sitovat ja parantavat ratkaisut sekä suositukset tuodaan kortissa selkeästi näkyviin.

Ensimmäisten korttien julkaisu

Vaasan rakennustarkastuspäivillä maaliskuussa 2015 julkaistiin ensimmäiset valmistuneet kortit *Esteettömyys ja Rakennustuotteiden kelpoisuuden toteaminen pientalotyömaalla*.

Pientalon ilmanpitävyyden todentaminen -kortin julkaisua päätettiin siirtää myöhemmäksi, jotta kortissa voitaisiin huomioida viimeisin tieto pientalon energiatehokkuudesta ja lähes nollaenergiarakentamisesta. Ilmanpitävyykortti jäi myös odottamaan Rakennustiedon julkaiseman *RT 80-10974 Teollisesti valmistettujen asuinrakennusten ilmanpitävyyden laadunvarmistusohjeen* päivitystä voimassa olevien säädösten mukaiseksi.

Myös pientalon palotulkintakortin julkaisu siirtyi, joskin se valmistunee kevään 2015 aikana. Pientalon suunnitteluun liittyy runsaasti erilaisia palo-osastointeihin liittyviä tulkintoja. Julkaistava palotulkintakortti keskittyy normaaliin pientaloon, joka on paloluokaltaan P3 sekä pientaloon liittyvään tai erilliseen autosuojaan.

Esteettömyys

Pientalon esteettömyyskorttia voidaan soveltaa kaikkeen pientalorakentamiseen, eli myös rivitaloihin. Esteettömyystarkastelua ei ole sidottu asuntojen lukumäärään hankkeessa. Pientalon rakentamisessa ehdottomasti sitovia määräyksiä (RakMk G1) ovat:

- Kulkuyhteys ja sisäänkäynti tontin rajalta ja autopaikalta asuntoon rakennetaan myös liikkumisesteiselle soveltuvaksi, jos se maaston muodon ja korkeuserot huomioon ottaen on mahdollista.
- Ulko-ovelta asuinhuoneisiin ja muihin asumista palveleviin välttämättömiin tiloihin johtavien ovien ja kulkuaukkojen vapaan leveyden tulee olla vähintään 800 mm.

Kortissa esitellyt pientalon esteettömyyttä parantavat ratkaisut eivät yleensä aiheuta lisäkustannuksia, kun ne otetaan huomioon jo suunnittelun alkuvaiheessa. Ne tuovat myös asumismukavuutta kaikille pientalon asukkaille. Kortin sisältöä on selvennetty piirroksin.

Rakennustuotteiden kelpoisuuden toteaminen pientalotyömaalla

Tulkintakortti rakennustuotteiden kelpoisuuden toteamisesta pientalotyömaalla ohjaa pientalon rakennuttajaa eli rakennushankkeeseen ryhtyvää ja hänen asiantuntijoitaan, suunnittelijoita, talotoimittajaa sekä rakennustyön vastaavaa työnjohtajaa huolehtimaan rakennustuotteiden kelpoisuuden toteamisesta pientalotyömaalla. Kortti suosittaa käyttämään rakennustuotteiden kelpoisuuden toteamiseen www.henhelppdesk.fi -nettisivuilla julkaistua tarkastusasiakirjan liitelomaketta. Kortti selkiinnyttää myös eri pientalohankkeen toimijoiden osuutta tuotekelpoisuuden osoittamisessa ja toteamisessa.

Tarkastusasiakirjan liitelomake rakennustuotteiden kelpoisuuden toteamiseen on laadittu Rakennusteollisuus RT:n johdolla ja yhteistyössä RAKLIn, LVI-talotekniikka-teollisuuden, SKOLin, ATL:n ja rakennusvalvonnan kanssa.

Insinööri (ylempi AMK), M.Eng. Ulla Poutanen.

Tarkastusinsinööri. Helsingin kaupungin rakennusvalvontavirasto.